

Tekboynuzlar Örgütsel Topluluk Oluşturur mu? Demografik Özellikler Açısından Bir Değerlendirme

Aytuğ Sözüer*

(Uluslararası Ticaret ve Finansman Bölümü, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Yalova Üniversitesi, Yalova, Türkiye)

ARTICLE INFO

Yayın Bilgisi

Received/Başvuru

28/02/2017

Accepted/Kabul

01/10/2017

Anahtar Sözcükler:

Tekboynuzlar
Filiz Girişimler
Örgütsel Topluluklar
Örgütsel Ekoloji

Keywords:

Unicorns
Startups
Organizational Populations
Organizational Ecology

ÖZ

Tekboynuzlar, özgün iş modellerini bilgi ve iletişim teknolojileriyle güçlendirerek önemli rekabet üstünlüğü sağlayan ve böylece piyasa değerlerini kısa zamanda 1 milyar ABD Dolarının üzerine çıkaran filiz girişimleri ifade etmektedir. Bu çalışmada, tekboynuzların kuramsal yaklaşımlarla incelenebilecek bir örgütsel topluluk (popülasyon) yarattığı öne sürülmektedir. Tekboynuzların farklı sektörlerde faaliyet göstermeleri veya dünyanın çeşitli yerlerinde kurulmuş olmalarına rağmen, örgütsel biçimlerinin ve içinde buldukları sosyal mekanizmaların bir bakıma benzer varsayıldığı bu çalışmada, ikincil veriler aracılığıyla, 154 tekboynuz ve bu gruptan ayrılmış 40 işletme, demografik özellikleri açısından değerlendirilmiştir. Örgütsel ekoloji kuramı ışığında yapılan incelemenin, tekboynuzların örgütsel topluluk oluşturarak belirgin bir analiz birimi ortaya çıkardığını işaret etmesi bakımından yönetim ve organizasyon yazınına katkı sunacağı düşünülmektedir.

Do Unicorns Make Up an Organizational Population? An Evaluation In Terms of Demographics

ABSTRACT

Unicorns define the startups, which exceed 1 billion USD market valuations in short time owing to their competitive advantage achieved by genuine business models enhanced with information and communication technologies. This study proposes that unicorns can be recognized as an organizational population to be analyzed through theoretical perspectives. Despite unicorns operate in different sectors and were established in various parts of the world, this study assumes that their organizational forms and also the social mechanisms they are embedded resemble in several ways. In this respect, 154 unicorns and 40 exited firms are evaluated in terms of their demographic characteristics based on secondary data. This study, which is underpinned by the theory of organizational ecology, is expected to contribute to the management and organization literature by suggesting unicorns as an organizational population and pointing out a new unit of analysis.

* aytug.sozuer@yalova.edu.tr (Sözüer, A.)

1. Giriş

Tekboynuzlar (İngilizcede ‘unicorns’) tabiri, kuruluşundan itibaren on yıl veya daha kısa süre içinde piyasa değeri 1 milyar ABD Dolarını aşan filiz girişimleri (İngilizcede ‘startups’) ifade etmektedir. Tekboynuz mecazını, bilinen kadarıyla ilk kez, risk sermayedarı Aileen Lee (2013) dünyada nadir bulunan bu tip işletmeleri betimlemek için kullanmıştır. Lee’nin araştırmasında, 2003 ile 2013 yılları arasında ABD’de kurulmuş ve değeri 1 milyar doları aşmış 39 yazılım işletmesi bulunmaktaydı. Ne var ki kısa sürede çok hızlı büyüyen işletmeler hakkında metafor kullanılması yeni değildir. Örneğin Birch (1979), 1 milyon doları aştıktan sonra 4 yıl veya daha uzun süre boyunca gelirini en az %20 artıran şirketler için ceylan (İngilizcede ‘gazelle’) benzetmesini yapmıştır. Diğer yandan, 30 yılı biraz aşkın zamanda kıstas alınan parasal değer bu ölçüde değişmesi ise dikkat çekicidir.

Son birkaç yılda, özellikle tekno-girişimcilik alanında, tekboynuz tabirinin kullanımı yaygınlaşmıştır. Bu arada “tekboynuzlar kulübü” büyümüş ve kimi kaynaklara göre sayıları 230’a yaklaşmıştır (Koetsier, 2016). Hatta bazılarının değeri 10 milyar doları aştığı için, bunlara Yunanca 10 anlamına gelen ‘deca’dan türetilmiş, “decacorn” ismi verilmiştir. Öte yandan, bu şirketlerin değeri, mevcut gelirleriyle ilgili olmaksızın, gelecekte çok kazandıracakları beklentisiyle, yatırım ortaklıklarından aldıkları girişim sermayesi miktarlarıyla belirlenmektedir. Bu yüzden, yeni bir işletmenin tekboynuz haline gelme süresi, yakın dönemde ortalama 3 yıla kadar inmiştir (Carey, 2016). Bir yandan da, sayıları giderek artan tekboynuzların, işletmecilik alanında efsanevi nadir görülme özelliğinin kalıp kalmadığı tartışılmaktadır.

Bu çalışmada, bilgi ve iletişim teknolojilerini yoğun biçimde kullanan ve özgün iş modelleriyle öne çıkarak piyasa değerlerini hızla artırmış tekboynuzların, kuramsal yaklaşımlarla incelenebilecek bir örgütsel topluluk yaratıp yaratmadıklarını saptamak amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda, yeni tip örgütlerin ortaya çıkma süreçleriyle ilgilenen örgütsel ekoloji kuramı çerçevesinde, tekboynuzların demografik özellikler açısından bir değerlendirilmesi yapılacaktır. Tekboynuzların, internet haber sitelerinde ve bloglarda çokça ele alınmasına rağmen, akademik açıdan bir incelemeye önceden konu edilmediği anlaşılmaktadır.

2. Örgütsel Topluluklar ve Tekboynuzlar

Örgütsel ekoloji kuramı (Hannan & Freeman, 1977; 1989), mevcut örgütlerin bu kadar çok çeşitli olmasına bir sebep aramakta ve bunu çevresel ayıklama prensibine dayandırmaktadır. Bu bakış açısında çevre değişkendir ve örgütler buna uyum sağlamak zorlanırlar. Dolayısıyla çevre, zamanla ortaya çıkan yeni koşullara uyum sağlayan örgütlerin kurulmasına (doğmasına), değişime ayak uyduramayanların da kapanmasına (ölmesine) yol açmaktadır. Bu yüzden, örgütsel ekoloji araştırmaları, örgütlerin oluşturduğu topluluklar içi ve topluluklar arası süreçlerin, örgütlerin yaş ve büyüklük gibi özellikleri ve topluluk düzeyindeki değişimlerin, örgütlerin kurulma ve kapanma oranları ile ilişkilerine ağırlık vermektedir. Elbette, belirli bir örgütsel topluluktan bahsetmek için, bunu oluşturan örgütsel biçimler ile içinde bulunulan sosyal mekanizmanın tanımlanabilir ve benzer olması gerekmektedir. Örgütsel biçim, örgütlerin hedef, strateji, teknoloji ve hiyerarşi gibi içsel özellikleri ile çevredeki diğer paydaşların örgütten beklentileriyle şekillenen kimliklerini ifade etmektedir. Örgütleri çevreleyen sosyal mekanizma ise, örgütlerin maruz kaldıkları dışsal unsurlar (örneğin üretim ve pazar faktörleri, yasal düzenlemeler) ile örgütlerin birbirleriyle ilişkilerini sağlayan coğrafi ve kurumsal koşulları yansıtmaktadır. Dolayısıyla, bir örgütsel topluluğun, aynı sosyal sistem içinde yer alan ve benzer örgütsel biçime sahip üyelerden oluşacağı belirtilmektedir (Önder, 2013; Önder & Üsdiken, 2010; Yeloğlu, 2012).

Örgütsel topluluklara yakın bir kavram, kuramsal kuram çerçevesindeki örgütsel alanlardır. Temel olarak, örgütsel alan; önemli tedarikçiler, tüketiciler, düzenleyici kurumlar ve benzer ürün ve hizmetleri üreten diğer örgütlerin toplamda oluşturdukları kurumsal hayatı ifade etmektedir (DiMaggio & Powell, 1983:148). Örgütsel topluluklar ve örgütsel alanlar, örgüt araştırmalarına yeni bir analiz birimi sunmaları bakımından önemli kavramlardır (Lizardo, 2009). Keza bu sayede, farklı örgütsel alanları tanımlama çalışmaları da sürmektedir (Grodal, 2007; Rao, Morrill & Zald, 2000; Schultz, 2002).

Bu çalışmada, tekboynuzları kavramsal olarak bir örgütsel topluluk biçiminde kabul edilmesinin, örgütsel ekoloji kuramının vurguladığı iki açıdan da mümkün olduğu önerilmektedir. Birincisi, örgütsel form olarak bakıldığında, tekboynuzların;

- Bir veya çok az sayıda ortak girişimci ile kurulmuş olmaları,
- Pazara girmek için yaratıcı ve özgün bir fikirle başlamaları, genellikle tedarikten tüketime oluşan değer zincirini kısaltan bir iş modeline sahip olmaları,
- Mevcut gelirleri veya bilançoları dikkate alınmaksızın yüksek piyasa değeri yaratmaları,
- Pazardaki en yetenekli işgücünü temin edebilmek için çalışanlarına cazip koşullar sunmaları ve
- Kısa zamanda hızlı büyümeden kaynaklanan yüksek işgücü devir oranına sahip olmaları gibi biçimsel unsurlarının benzeştiği bilinmektedir.

İkinci olarak, içinde buldukları sosyal mekanizma açısından tekboynuzların;

- Belirgin bir piyasa değerine sahip olmasının kazandıkları meşruiyeti göstermesi,
- Hitap ettikleri pazarlarda kendileri dâhil birkaç büyük oyuncunun piyasada egemen olması,
- Mali değerleri yüksek olduğundan, sermaye kaynağı açısından sadece büyük yatırım ortaklıklarına açık olabilmeleri ve
- Kuruluş yerlerinin dünyanın en büyük ekonomileri olmasıyla beraber uluslararası-laştıkça benzer ortamlarda faaliyet göstermeye başlamaları da

bu örgütlerin maruz kaldıkları dışsal unsurları birbirine yaklaştırmaktadır. Bahsedilen bu olgular, tekboynuzların kendilerine özgü bir örgütsel topluluk yarattıklarına dair işaret olmaktadır.

Tekboynuzların bir örgütsel topluluk olarak incelenilebilirliğini sınamak için topluluk içindeki ve topluluktan ayrılan işletmelerin demografik özelliklerinin ortaya konması makul olacaktır. Örgütsel ekoloji kuramı, demografik özellikleri açısından işletmelerin yaş ve büyüklükleri ile kapanma oranları arasındaki ilişkiyi araştırmaktadır. Yaş bağımlılığı teorisi, örgüt içi düzenlemesini ve paydaşlarıyla ilişkilerini oturtamamış genç şirketlerin kapanma oranının daha fazla olacağını veya buna alternatif olarak, yaşlı şirketlerin çevrelerindeki dinamizme ayak uyduramadıklarından, daha yüksek oranda kapanma düzeyi göstereceklerini öne sürmekte-

dir. Büyüklük bağımlılığı teorisi de örgütlerin büyüklüğü artıkça kapanma ihtimallerinin düştüğünü iddia etmektedir (Önder, 2013). Bu çalışmada da çeşitli demografik ölçütlerin gösterdiği düzeyde, tekboynuzların örgütsel topluluk oluşturma hâli değerlendirilecektir.

3. Yöntem ve Bulgular

Tekboynuzların demografik özelliklerini tespit etmek için The Wall Street Journal ve Dow Jones Venture Source kurumlarının anlık biçimde derlediği liste kullanılmıştır (2017). Bu liste, Ocak 2014 tarihinde 45 işletme ile başlamıştır. Aralık 2016 tarihine gelindiğinde, listede 154 tekboynuz ve 40 çıkış yapmış işletme bilgisi bulunmaktadır. Derlenen listede; (i) halka arz edilmiş, (ii) son dört yıl içinde fon bulmuş, (iii) yatırımcıları içinde en az bir girişim sermayesi ortaklığı bulunan ve (iv) çoğunluk hisselerini kurumsal bir yatırımcı firmanın elde tutmadığı işletmeler, tekboynuz olarak kabul edilmektedir.

Tekboynuzları topluluktan ayrılmış işletmelerle karşılaştırmadan önce, mevcut 154 işletmenin temel demografik özellikleri aşağıda tespit edilmiştir.

Tekboynuzların kuruluş dönemleri Tablo 1’de özetlenmiştir. Bu noktada, mevcut tekboynuzların sayıca dörtte üçünün son on yılda kurulmuş olması dikkat çekmektedir. Öte yandan, hatırlatılması gereken husus, bu filiz işletmelerin tümünün tekboynuz olarak doğmadığıdır. Pek çoğu 1 milyar doların altında bir değerlemeyle kurulmuş fakat hızlı bir şekilde kıymetini artırmıştır. Bilindiği kadarıyla, filiz işletmelerin tekboynuz haline gelmelerine kadar geçen sürenin ortanca değeri 6 yıldır (Koetsier, 2016).

Tablo 1: Tekboynuzların kuruluş tarihleri

Kuruluş yılı	Şirket sayısı	%
2000 ve öncesi	10	7
2001-2005	28	18
2006-2010	66	43
2011 ve sonrası	50	32
Toplam	154	100

Tekboynuzların kuruluş yerleri incelendiğinde; %59 gibi çoğunluk oranın Amerika Birleşik Devletleri’nde (ABD) bulunduğu görülmektedir. İşletmelerin %29’u

ağırlıklı Çin ve Hindistan olmak üzere Asya ülkelerindedir. Avrupa ülkelerinden İngiltere ve Almanya öne çıkarken, diğer kategorisinde Kanada ve İsrail bulunmaktadır. Özet liste Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2: Tekboynuzların kuruluş yerleri

Kuruluş yeri	Şirket sayısı	%
ABD	91	59
Asya	44	29
Avrupa	16	10
Diğer	3	2

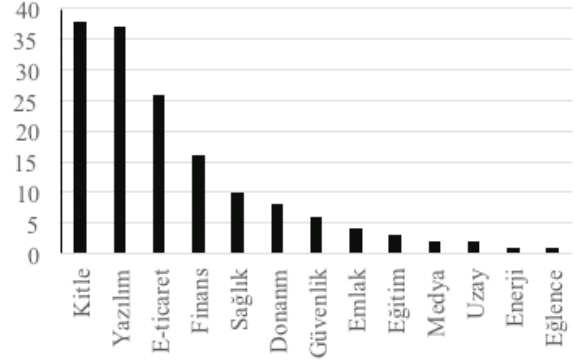
Tekboynuzların şirket değerlerine bakıldığında; %65 gibi ağırlıklı bir oranda, 1 ile 2 milyar dolar arasında bulunduğu anlaşılmaktadır. Değeri 10 milyar dolar ve üzeri mertebesindeki işletme sayısı ise 13’tür ve bu belirgin bir düzey olarak kabul edilebilir. Özet veri Tablo 3’te sunulmuştur. Bu şirket değerleri, işletmeye en son ortak olan sermayedarın yatırdığı fon ve buna karşılık gelen pay oranı dikkate alınarak belirlenmektedir. Buna göre, işletmelerin yaklaşık üçte ikisi tekboynuz niteliğinde olmakla birlikte, şirket değerlerini daha üst seviyelere çıkarma potansiyelleri bulunmaktadır.

Tablo 3: Tekboynuzların şirket değerleri

Şirket değeri (Milyar \$)	Şirket sayısı	%
1 ile 2 arası	99	65
2 ile 5 arası	34	22
5 ile 10 arası	8	5
10 ve üzeri	13	8

Tekboynuzların faaliyet alanları dikkate alındığında, öne çıkan sektörler; kullanıcıları ticari ve sosyal amaçlı buluşturan platformları ifade eden kitle endüstrisi (38 işletme), yazılım (37 işletme), elektronik ticaret (26 işletme), finans (16 işletme) ve sağlık (10 işletme) hizmetleridir. Bunlar haricinde, tekboynuzlar donanım, güvenlik, emlak, eğitim, medya, uzay, enerji ve eğlence gibi çok çeşitli sektörlerde bulunmaktadır (Şekil 1).

Şekil 1: Tekboynuzların faaliyet alanları

Bu çalışmada değerlendirilen işletmelerin örgütsel topluluktan ayrılma durumu “çıkış” olarak ifade edilen gelişme ile ele alınmaktadır. Filiz girişimler açısından çıkış, işletmenin halka arz edilmesi, sektördeki diğer oyuncular tarafından satın alınması veya onlarla birleşmesi, işletmenin değer kaybı veya iflas etmesi şekillerinde olabilmektedir. Çıkış durumunda işletme, tekboynuz olma niteliğini kaybedeceğinden, örgütsel topluluktan ayrılmış olacaktır.

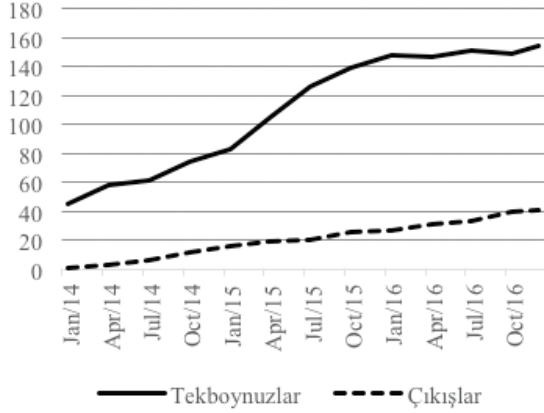
Tekboynuzları topluluktan çıkış yapanlarla karşılaştırmak için, öncelikle çıkış şekillerini tespit etmek faydalı olabilir. Ocak 2014 ile Aralık 2016 tarihleri arasında tekboynuz listesinde yer almış ve ayrılmış 40 işletme bulunmaktadır. Bunların yarısı halka arz ve yine yarıya yakını da birleşme veya satın alınma yoluyla örgütsel topluluktan çıkış varsayılabilir. Özet durum Tablo 4’te gösterilmiştir. Bu noktada, vurgulanması gereken husus, tekboynuzların fiilen kapanmış olmaları değil, bilakis daha fazla büyüme potansiyeli taşıdıkları için halka arz edilmeleri veya diğer büyük kurumsal yapılara entegrasyonlarıdır. Öte yandan bu gelişme, örgütün çevresine yeni tip paydaşlar getirdiği ve içsel düzenini etkilediği, diğer bir ifadeyle, örgütün biçimini değiştirdiği için, bu çalışmada tekboynuz toplulugundan ayrılık biçiminde kabul edilmektedir.

Tablo 4: Örgütsel topluluktan ayrılanlar

Çıkış şekli	Sayı	%
Halka arz	20	50
Birleşme & Satınalma	18	45
Değer kaybı	1	2,5
İflas	1	2,5
Toplam	40	100

Tekboynuz ve çıkış yapan işletmelerin sayıları Ocak 2014 ve Aralık 2016 tarihleri arasında kümülatif olarak incelenmiştir (Şekil 2). Tekboynuzların sayısındaki artış trendi özellikle 2015 yılında bir sıçrama göstermekte fakat 2016 yılının başından itibaren durağanlaşmaktadır. Çıkış yapan işletme sayıları ise dönemler itibariyle daha istikrarlı bir eğim göstermektedir.

Şekil 2. Örgütsel toplulukta giriş-çıkış sayıları

Tekboynuzlar ve çıkış yapanlar kuruluş yerleri açısından karşılaştırıldığında, birbirine çok yakın oranlarda aynı bölgelerde buldukları görülmektedir. Özet veriler Tablo 5'te sunulmuştur. İki grup için de kuruluş yeri ağırlıklı olarak ABD'dir. Bunu Asya ülkeleri takip etmektedir.

Tablo 5: İşletmelerin kuruluş yeri karşılaştırması

Kuruluş yeri	Mevcutlar (%)	Çıkışlar (%)
ABD	59	63
Asya	29	22
Avrupa	10	10
Diğer	2	5

154 tekboynuz ve 40 çıkış yapan işletmenin yaşları karşılaştırıldığında, mevcut tekboynuzlarda yaş ortalamasının 8,2, ortanca yaşın 7; çıkanların (çıktıkları tarih itibariyle) ortalama yaşının 8,1 ve ortanca yaşın 8 olduğu görülmektedir (Tablo 6). İki grup işletmenin yaşları t-testi ile sınandığında da aralarında anlamlı bir fark bulunmamaktadır (%95 güven aralığında $p=0,93$).

Tablo 6: İşletmelerin yaş karşılaştırması

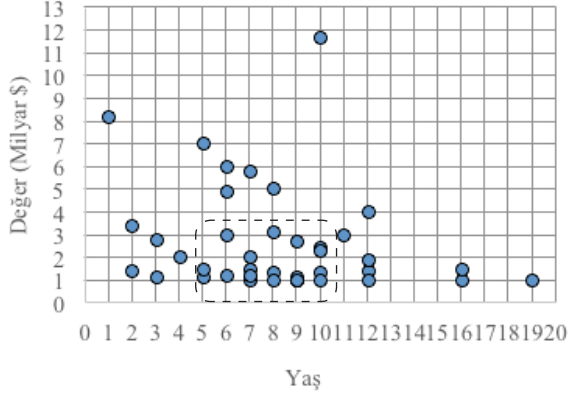
Şirket yaşları	Mevcutlar	Çıkışlar
Ortalama	8,2	8,1
Ortanca	7	8

Örgütlerin büyüklük ölçütlerinden biri işletmenin piyasa değeridir. Mevcut veriler doğrultusunda, tekboynuzlar şirket değeri açısından çıkış yapanlarla karşılaştırıldığında, iki grubun ağırlıklı olarak ve birbirine çok yakın oranda (sırasıyla %87 ve %85), 1 ile 5 milyar dolar aralığında değerlere sahip olduğu anlaşılmıştır. Özet veriler Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7: İşletme değerleri karşılaştırması

Şirket değeri (Milyar \$)	Mevcutlar (%)	Çıkışlar (%)
1 ile 2 arası	65	55
2 ile 5 arası	22	30
5 ile 10 arası	5	12
10 ve üzeri	8	3

Bu noktaya kadar aktarılan bilgilerle, topluluk içinde ve topluluktan ayrılmış kabul edilen örgüt grupları arasında belirgin bir ayrım öne çıkmamıştır. Örgütsel ekoloji kuramının yaş ve büyüklük bağımlılığı teorilerine göre çıkarım yapabilmek adına, topluluktan ayrılan işletmelerin yaş ve şirket değerleri iki boyutlu bir eksende incelenmiştir (Şekil 3). Toplamda 40 işletme, hassas bir değerlendirme yapmak için az bir sayıdır. Öte yandan, 19 işletmenin (%48) 5-10 yaş arası ve 1-3 milyar dolar değer aralığında iken topluluktan çıkış yaptığı görülmektedir. Bu durumda yapılabilecek en makul kestirim, mevcut tekboynuzlar arasından belirtilen özelliklerde bulunanların, örgütsel alandan çıkma ihtimalinin yüksek olduğudur.

Şekil 3: Çıkış yapanların yaş ve büyüklükleri

4. Sonuç

Bu çalışmada, kurdukları iş modellerini, bilgi ve iletişim teknolojilerinin de desteğiyle, hızla dünyaya yayan ve böylelikle şirket değerlerini nadir görülecek biçimde 1 milyar doların üzerine taşıyan filiz girişimler, diğer adıyla tekboynuzlar, kuramsal bir çerçevede ele alınmıştır. Dünyanın çeşitli yerlerinde kurulmuş olsalar veya farklı sektörlerde faaliyet gösterebilirler dahi, bu tip işletmelerin belirli bir örgütsel topluluk yarattığı ve böylece örgütsel ekoloji kuramı ışığında irdelenebileceği öne sürülmüştür.

İlk olarak, tekboynuzların kurucularının sayısı, özgün iş modelleri, hızlıca artırdıkları piyasa değerleri, sahip oldukları yetenekli işgücü ve yüksek işgücü devir oranlarıyla benzer örgütsel biçime sahip oldukları iddia edilmiştir.

İkinci olarak, tekboynuzların yüksek piyasa değerlerinin iş dünyasında temin ettikleri meşruiyeti yansıması, faaliyet gösterdikleri alanlarda az sayıda büyük işletmenin pazara hâkim olması, fon kaynakları bakımından sadece büyük girişim sermayesi ortaklıklarına hitap etmeleri ve uluslararası pazarlara açıldıkça aynı çevrelerde iş yapıyor olmaları da bu işletmelerin benzer dışsal koşullara maruz kaldığı görüşünü desteklemektedir.

Üçüncü olarak, örgütlerin ortaya çıkma ve kapanma süreçlerini açıklamaya çalışan örgütsel ekoloji kuramının, özellikle yaş ve büyüklük bağımlılığı teorileri doğrultusunda, mevcut tekboynuzlar ile çıkış yapmış işletmeler karşılaştırılmıştır. Böylece, elde edilen veriler aracılığıyla, tekboynuzların, en azından demografik özellikler açısından, belirgin bir örgütsel topluluk oluşturacağı gösterilmeye çalışılmıştır.

Çalışmada kullanılan gözlem sayıları, derinlemesine analizler yapmak için kısıtlı olsa da, gerçekleştirilen bu değerlendirme, tekboynuzların özgün bir inceleme birimi yaratabileceğine işaret etmektedir. Akademik bilginin geliştirilmesi adına, bundan sonraki araştırmalarda, tekboynuzların örgütsel ekoloji kuramının diğer temel unsurları olan yoğunluk bağımlılığı, kesim genişliği ve kaynak bölünmesi gibi topluluk dinamikleri bağlamında incelenmesi konuya derinlik sağlayacaktır.

Kaynakça

- Carey, S. (2016). *What is a techunicorn? Here's how the tech startup landscape is changing and why you should care*, <http://www.techworld.com/startups/what-is-tech-unicorn-3638723>, Erişim tarihi: 01.09.2016
- DiMaggio, P.J. & Powell, W.W. (1983). The Iron Cage Revisited: Institutional Isomorphism and Collective Rationality in Organizational Fields, *American Sociological Review*, 48, 147–160. [CrossRef]
- Grodal, S. (2007). *The emergence of a new organizational field – Labels, meaning and emotions in nanotechnology* (yayınlanmamış doktora tezi), Stanford University, CA, ABD.
- Hannan, M.T. & Freeman, J.H. (1977). The population ecology of organizations, *American Journal of Sociology*, 82, 929-964. [CrossRef]
- Hannan, M.T. & Freeman, J.H. (1989). *Organizational Ecology*, Cambridge: Harvard University Press.
- Koetsier, J. (2016). *There are now 229 unicorn startups, with \$175B in funding and \$1.3T valuation*, <http://venturebeat.com/2016/01/18/there-are-now-229-unicorn-startups-with-175b-in-funding-and-1-3b-valuation>, Erişim tarihi: 01.09.2016
- Lizardo, O. (2009). The comparative analysis of organizational forms: Considering field and ecological approaches, *Research in the Sociology of Organizations*, 26, 117–151. [CrossRef]
- Önder, Ç. (2013). Örgütsel ekoloji kuramı, içinde Taşçı, D. ve Erdemir, E. (Ed.), *Örgüt Kuramı*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, 84-103.
- Önder, Ç. & Üsdiken, B. (2010). Örgütsel ekoloji: Örgüt toplulukları ve çevresel ayıklama, içinde Sargut, A.S. ve Özen, Ş. (Ed.), *Örgüt Kuramları*, İstanbul: İmge, 77-132.

Rao, H., Morrill, C. & Zald, M.N. (2000). Power plays: how social movements and collective action create new organizational forms. *Research in Organizational Behaviour*, 22, 237-281. [CrossRef]

Schultz, P.L. (2002). *The emergence of the broadband internet access market: The impact of cognitive and sociopolitical legitimacy on market entry and density* (yayınlanmamış doktora tezi), Texas Tech University, TX, ABD.

The Wall Street Journal & Dow Jones Venture Source (2017), *The billion dollar startup club*, <http://graphics.wsj.com/billion-dollar-club/?co=Home24>, Erişim tarihi: 01.01.2017.

Yeloğlu, H.O. (2012). Örgütsel Ekoloji, içinde Sözen, H.C. ve Basım, H.N. (Ed.), *Örgüt Kuramları*, İstanbul: Beta, 189-220.